

Inför hyggesfritt skogsbruk i kommunens skogar

Umeå kommun är en betydande markägare med ett stort skogsinnehav. Kommunens skogar sköts idag i huvudsak enligt två modeller: tätortsnära skogsskötsel och produktionsinriktat trakthyggesbruk. Trakthyggesbruket, där stora skogsytor kalavverkas och återplanteras, leder till en rad negativa följder för biologisk mångfald, rekreationsvärden och landskapsbild. Marken utarmas, koldioxid frigörs och skogens sociala värden minskar. Detta motverkar både lokala miljömål och nationella klimatmål. Skogen har stor potential att fungera som kolsänka. Hur skogen brukas avgör hur mycket kol som binds i mark och biomassa. Kontinuitetsskogsbruk – även kallat hyggesfritt skogsbruk – innebär att skogen alltid hålls trädbevuxen och att uttag sker genom selektiv avverkning. Detta gynnar både återväxt, rekreationsvärden och långsiktig kolinlagring. Forskning från bland annat Lunds universitet visar att hyggesfritt skogsbruk ger större samhällsnytta än kalhyggesbaserat skogsbruk, sett till klimatpåverkan, vattenkvalitet, biodiversitet och sociala värden. Kontinuitetsskogsbruk skapar mer varierade och motståndskraftiga skogar med bättre förutsättningar att klara klimatförändringarnas ökade risker för torka, stormskador, insektsangrepp och brand. Skogar med olikåldriga träd och större inslag av lövträd har högre ekologisk resiliens och kan samtidigt ge en stabil virkesintäkt över tid.

Flera kommuner har redan infört hyggesfritt skogsbruk i sina skogar, bland annat Göteborg och Luleå. Erfarenheterna visar att hyggesfritt inte behöver innebära minskad avkastning – i Göteborg har det tvärtom lett till högre ekonomisk avkastning. Men även det privata skogsbruket utgör en stor del av Umeås produktiva skogsmark. I Norrtälje har kommunen sedan 2018 arbetat framgångsrikt med stödåtgärder för privata skogsägare som vill ställa om sitt skogsbruk. Genom rådgivning, kurser och hjälp med planering har fler skogsägare kunnat övergå till hyggesfritt skogsbruk utan att äventyra ekonomin. Erfarenheten är tydlig: omställningen blir både lättare och mer attraktiv med lokalt stöd.

Umeå kommun har nu möjlighet att både gå före i sin egen skogsförvaltning och samtidigt underlätta för andra markägare att göra samma resa. Detta skulle bland annat öka den biologiska mångfalden i kommunens skor, minska utsläppen av växthusgaser och stärka skogens motståndskraft mot klimatpåverkan. Det skulle dessutom höjda skogens rekreations- och upplevelsevärde samt främja naturturism och friluftsliv.

Vänsterpartiet yrkar:

1. att Umeå kommun inför en skogsbruksplan baserad på hyggesfritt kontinuitetsskogsbruk för hela sin kommunägda skogsmark, med ökad andel löv- och blandskogar och främjande av naturlig föryngring.
2. att skogar med höga naturvärden undantas från brukande och skyddas långsiktigt.
3. att Umeå kommun utreder former för stöd till privata skogsägare som vill ställa om till hyggesfritt skogsbruk, exempelvis genom rådgivning, kursverksamhet eller samverkansinsatser.

Bore Sköld
Vänsterpartiet